

🕒 3 augustus 2020 om 03:00

aangepast op 3 augustus 2020 om 08:35

COMMENTAAR **SJIRK KUIJPER**

Er is weinig reden om een potje armdrukken tussen overheid en kerken te reconstrueren

Hebben de kerken te braaf gereageerd op overheidsdecreten na uitbraak van de coronacrisis? Waren ze te veel bezig met hun reputatie, durfden ze daarom niet met beroep op de Grondwet een streep te trekken: ‘Dit is Gods huis, hier gelden de regels van het geloof’?

Vanaf de pandemie-uitbraak verliep alle communicatie tussen kabinet en kerken via het CIO (interkerkelijk contact in overheidszaken) en de minister van Eredienst Ferd Grapperhaus. Dit CIO vertegenwoordigt dertig genootschappen, maar heeft slechts enkele gedeelde belangen op het oog. Het kan niet zomaar namens al die kerken het woord voeren naar de pers. In de eerste dagen klonk in de media felle kritiek (daar was

het Humanistisch Verbond weer eens!) op het feit dat kerken überhaupt nog open mochten blijven. De hoofdredactie van deze krant heeft dat grondrecht voor de radio verdedigd, nadat het CIO de uitnodiging had afslagen met als argument: 'Wij hebben deze uitzondering niet gevraagd'. Enkele dagen later riep het CIO zijn leden op: 'Pak niet de volle ruimte die de overheid nog biedt'. En de SGP'ers Kees van der Staaij en Peter Schalk werden ingezet om de reformatorische kerken in hun achterban toe te spreken: 'Zoek niet de randen op, hou het bij een handjevol mensen.'

Was dit allemaal kerkelijk reputatiemanagement om de samenleving geen ergernis te geven? Of ging het erom kerkgangers en hun omgeving te behoeden voor het virus? Dat zijn allebei legitieme afwegingen, en in ieder geval kun je constateren dat er geen rigide overheid was die destijds deze kerkelijke inschikkelijkheid afdwong. De kerken luisterden vooral naar elkaar en naar hun leden; een enkele eigenwijze predikant werd via de binnenlijn aangespoord om met z'n stijfkoppigheid niet alle kerken te kijk te zetten.

Als kerken niet de boze en zijn virus willen provoceren, en niet met dwaas gedrag het Evangelie voor de voeten willen lopen, was het verstandig dat ze tijdelijk geen grote bijeenkomsten hielden. Temeer omdat juist de verkondiging van het Evangelie dankzij de techniek ook zonder gebouw en preekstoel kon doorgaan.

Over andere bedieningen van de kerk – diaconaat en pastoraat, ziekentroost en zorg voor stervenden – is weinig maatschappelijk of kerkelijk debat geweest. Al na een week lockdown stelde minister Grapperhaus in deze krant dat predikanten en kerkelijk werkers een 'vitaal beroep' uitoefenen. Erediensten moesten dan wel worden beperkt, maar kerken moesten vooral niet hun maatschappelijke rol inperken: 'Barmhartigheid is uiterst belangrijk; zorg voor zieken en stervenden is cruciaal voor onze maatschappij' (ND 21 maart). Weinig reden dus om achteraf een potje armdrukken tussen overheid en kerken te reconstrueren.

Sjirk Kuijper